

**Udviklingskonference for de mindre bosteder
Ilulissat 23. - 25. maj 2014**

Program	
Tid	Dag 1
09.30 – 10.30	Indskrivning og udlevering af navneskilte etc.
10.30 – 10.40	Velkomst samt praktiske oplysninger v. konferencier Nukaraq Eugenius
10.40 – 11.00	Åbning af seminar <i>Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Råstoffer Jens-Erik Kirkegaard og formanden for KANUNUPE Jens Kristian Therkelsen.</i>
11.00 – 11.20	Oplæg: Grønlands økonomi – prioriteringer <i>Oplægsholder: Medlem af Naalakkersuisut for Finanser og Indenrigsanliggender Vittus Qujaukitsoq</i> <i>Formål: At give et overblik over de økonomiske udfordringer og nødvendige prioriteringer Grønland står overfor.</i>
11.20 – 11.40	Oplæg: Grønlands bygder – økonomi og udviklingsdynamik <i>Oplægsholder: Kåre Hendriksen, ARTEK</i> <i>Formål: Præsentation af Kåres arbejde på området, bl.a. hans afhandling, som grundlag for den videre diskussion.</i>
11.40 – 12.00	Oplæg: Grønlands økonomi og bæredygtig økonomisk udvikling <i>Oplægsholder: Ulla Lynge, næstformand for Grønlands Økonomiske Råd</i> <i>Formål: Præsentation af Grønlands Økonomiske Råds arbejde vedrørende bygderne og skabe grundlag for debat om den økonomiske bæredygtighed og udvikling i bygderne.</i>
12.00 – 12.30	Plenumdebat med forslag fra bygder og mindre bosteder. <i>Formål: Input fra bygder og mindre bosteder i form af spørgsmål, kommentarer og forslag i forhold til temaerne i oplæggene. Der udarbejdes referat af debatterne.</i>
12.30 – 12.35	Kort sammenfatning ved Naalakkersuisoq, Vittus Qujaukitsoq
12.35 – 13.30	Frokost

**Udviklingskonference for de mindre bosteder
Ilulissat 23. - 25. maj 2014**

'Det gode liv'	
Første søjle: Visioner for de mindre bosteder	
13.30 – 14.10	<p>De 4 kommuners vision for deres kommune med udgangspunkt i de mindre bosteder</p> <p><i>Oplægsholder:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Borgmester i Kommune Kujalleq Jørgen Wæver Johansen</i> • <i>Borgmester i Kommuneqarfik Sermersooq Asii Chemnitz Narup</i> • <i>Borgmester i Qeqqata Kommunua Hermann Berthelsen</i> • <i>Borgmester i Qaasuitsup Kommunua Ole Dorph</i>
14.10 – 15.00	<p>Oplæg: Status for bygderne og deres visioner</p> <p><i>Oplægsholder:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Formand for KANUKOKA Martha Abelsen</i> • <i>Kommune Kujalleq ved bygderepræsentanterne Henriette Josefsen, Alluitsup Paa, og Josef Motzfeldt, Igaliko</i> • <i>Ingvar Motzfeldt, Qeqertarsuatsiaat, og Boas Boassen, Kuummiut, bygderepræsentanter fra Kommuneqarfik Sermersooq</i> • <i>Tønnes Kreutzmann, Kangaamiut, og Charlotte Filemosen, Sarfannguit, bygderepræsentanter fra Qeqqata Kommunua</i> • <i>Temothæus Petersen, Kullorsuaq, og en anden bygderepræsentant fra Qaasuitsup Kommunua</i> <p><i>Formål: At skabe et udgangspunkt for en diskussion af den fremtidige udvikling i bygder og yderdistrikter. Hver af de fire kommuner udpeger 2 af de deltagende repræsentanter fra bygderne til at holde oplæg om status for bygderne og deres visioner.</i></p>
15.00 – 15.15	Pause
15.15 – 15.55	<p>Plenumdebat med forslag fra bygder og mindre bosteder.</p> <p><i>Formål: Input fra bygder og mindre bosteder i form af spørgsmål, kommentarer og forslag i forhold til temaerne i oplæggene. Der udarbejdes referat af debatterne.</i></p>
15.55 – 16.00	Kort sammenfatning ved Naalakkersuisoq, Vittus Qujaukitsoq
16.00 – 17.00	<p>Oplæg: Service i bygderne</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>KNI om deres visioner fremadrettet. Bl.a. mht. renovering udvalget af varer i Pilersuisoq, gebyrer, oliepriser og post v. Peter Grønvold Samuelson, konst. adm. direktør</i> • <i>RAL om baggrunden for Royal Arctic Bygdeservice og visionerne for RAL fremadrettet v. Aningo Broberg</i> • <i>Energiforsyning og mulighederne for vedvarende energi v.</i>

**Udviklingskonference for de mindre bosteder
Ilulissat 23. - 25. maj 2014**

	<p style="text-align: center;">Departementet for Miljø og Natur v. Jens-Peter B. Henriksen</p> <p><i>Formål: At skabe grundlag for en diskussion af serviceniveauet i bygderne med henblik på en vurdering af, om der bør prioriteres anderledes indenfor de eksisterende rammer.</i></p>
17.00 – 17.15	Pause
17.15 – 17.35	<p>Oplæg: Udfordringen med servicebetjeningen i de mindre bosteder <i>Oplægsholder: Formand for KANUNUPE Jens Kristian Therkelsen</i></p> <p><i>Formål: At give de mindre bosteder mulighed for at komme med deres input til, hvordan man kan prioritere i forhold til serviceniveauet.</i></p>
17.35 – 18.25	<p>Plenumdebat med forslag fra bygder og mindre bosteder.</p> <p><i>Formål: Input fra bygder og mindre bosteder i form af spørgsmål, kommentarer og forslag i forhold til temaerne i oplæggene. Der udarbejdes referat af debatterne.</i></p>
18.25 – 18.30	Kort sammenfatning ved Naalakkersuisoq Steen Lyngø
19.00	Aftensmad

**Udviklingskonference for de mindre bosteder
Ilulissat 23. - 25. maj 2014**

Tid	Dag 2
08.30 – 08.35	Præsentation af dagens program v. konferencier Nukaraq Eugenius
Anden søjle: Erhverv og levende ressourcer	
08.35 – 08.50	<p>Oplæg: Etablering og drift af indhandlingsanlæg i bygder <i>Oplægsholder: Abia Thorsteinsen, Royal Greenland</i> <i>Formål: At give et indblik i hvad det kræver og de omkostninger, der er forbundet med indhandlingsanlæg i bygderne.</i></p>
08.50 – 09.10	<p>Hvordan øges værdien af ens fangst? <i>Oplægsholder: Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug v. Departementschef Jørgen Isak Olsen</i></p> <p><i>Formål: Oplyse om hvordan man kan forarbejde fisk m.m. i bygder samt de veterinære krav for produktion til hjemmemarked og eksport.</i></p>
09.10 – 09.30	<p>Oplæg: Hvordan en bæredygtig erhvervsudvikling understøttes <i>Oplægsholder: Formand for KANUNUPE Jens Kristian Therkelsen</i></p> <p><i>Formål: At høre fra folk, der bor i bygderne, hvilke tiltag der kan hjælpe med at understøtte en bæredygtig erhvervsudvikling.</i></p>
09.30 – 09.55	<p>Plenumdebat med forslag fra bygder og mindre bosteder.</p> <p><i>Formål: Input fra bygder og mindre bosteder i form af spørgsmål, kommentarer og forslag i forhold til temaerne i oplæggene. Der udarbejdes referat af debatterne.</i></p>
09.55 – 10.00	Kort sammenfatning ved Naalakkersuisoq Finn Karlsen
10.00 – 10.20	Pause
10.20 – 11.40	<p>Oplæg: Privat virksomhedsdrift i bygder <i>Forslag til Oplægsholdere:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mikael Petersen, KNT vedr. afsætning af grønlandske fødevarer <p><i>Formål: At sætte fokus på de muligheder der eksisterer for opstart af egen virksomhed i bygder og yderdistrikter.</i></p>
11.40 – 11.00	<p>Oplæg vedr. Ilimanaq-projektet (turisme) <i>Oplægsholder: Realdania Byg v. Frants Frandsen</i></p> <p><i>Formål: At sætte fokus på muligheden for ambitiøse erhvervsudviklingsprojekter i bygder, der bl.a. involverer kommunen, de lokale samt en ekstern partner.</i></p>

**Udviklingskonference for de mindre bosteder
Ilulissat 23. - 25. maj 2014**

11.00 – 11.15	<p>Oplæg: Husflid Oplægsholder: Kristian Fly</p> <p><i>Formål: At sætte fokus på et erhvervsområde med potentiale for salg til turister og afsætning via KNI/Brugsen, hvor der er mulighed for produktion hele året.</i></p>
11.15 – 12.00	<p>Plenumdebat med forslag fra bygder og mindre bosteder.</p> <p><i>Formål: Input fra bygder og mindre bosteder i form af spørgsmål, kommentarer og forslag i forhold til temaerne i oplæggene. Der udarbejdes referat af debatterne.</i></p>
12.00 – 12.05	Kort sammenfatning ved Naalakkersuisoq, Jens-Erik Kirkegaard
12.05 – 13.05	Frokost
Tredie søjle: Social, Sundhed og Miljø	
13.05 – 14.25	<p>Oplæg: Sundhed og sociale udfordringer i bygder og yderdistrikter Oplægsholdere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Medlem af Naalakkersuisut for Sundhed og Infrastruktur Steen Lyng • Medlem af Naalakkersuisut for Familie og Justits Martha Lund Olsen • Formand for KANUKOKA Martha Abelsen • Formand for KANUNUPE Jens Kristian Therkelsen <p><i>Formål: Sundhed og sociale udfordringer mv. er vigtige elementer når man taler om 'det gode liv'. Oplægget skal derfor bl.a. lægge op til en diskussion af, hvornår sociale- og sundhedsmæssige udfordringer kan resultere i, at der ikke længere er tale om 'det gode liv'.</i></p>
14.25 – 15.20	<p>Plenumdebat med forslag fra bygder og mindre bosteder.</p> <p><i>Formål: Input fra bygder og mindre bosteder i form af spørgsmål, kommentarer og forslag i forhold til temaerne i oplæggene. Der udarbejdes referat af debatterne.</i></p>
15.20 – 15.25	Kort sammenfatning ved Naalakkersuisoq, Martha Lund Olsen og Naalakkersuisoq Steen Lyng
15.25 – 15.45	Pause
15.45 – 16.00	<p>Oplæg: Lokalsamfundsprofiler Oplægsholder: Kommuneqarfik Sermersooq v. Avijâja Absalonsen</p>

**Udviklingskonference for de mindre bosteder
Ilulissat 23. - 25. maj 2014**

	<i>Formål: Præsentation af de bagvedliggende overvejelser for arbejdet med bostedsprofiler og hvordan kommunen bruger disse oplysninger i det daglige arbejde.</i>
16.00 – 16.20	Oplæg: Institutioner og boliger <i>Oplægsholder: Medlem af Naalakkersuisut for Boliger Siverth K. Heilmann</i> <i>Formål: Præsentation af en oversigt over institutioner og boliger samt boligstanden generelt i bygderne.</i>
16.20 – 17.05	Plenumdebat med forslag fra bygder og mindre bosteder. <i>Formål: Input fra bygder og mindre bosteder i form af spørgsmål, kommentarer og forslag i forhold til temaerne i oplæggene. Der udarbejdes referat af debatterne.</i>
17.05 – 17.10	Kort sammenfatning ved Naalakkersuisoq, Siverth K. Heilmann
19.00	Aftensmad

**Udviklingskonference for de mindre bosteder
Ilulissat 23. - 25. maj 2014**

Tid	Dag 3
Fjerde søjle: Uddannelse og Arbejdsmarked	
08.30 – 08.35	Præsentation af dagens program v. konferencier Nukaraq Eugenius
08.35 – 08.55	<p>Oplæg: Beskæftigelsesstrategi 2014-2017 samt ekstraordinær renoverings- og anlægsindsats <i>Oplægsholder: Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Råstoffer Jens-Erik Kirkegaard</i></p> <p><i>Formål: At sætte fokus på indsatsen mod den (sæsonbetonede) ledighed, der er en udfordring mange steder og de muligheder der er på området.</i></p>
08.55 – 09.15	<p>Oplæg: Arbejdsløshed i de mindre bosteder <i>Oplægsholder: Formand for KANUNUPE Jens Kristian Therkelsen</i></p> <p><i>Formål: At give de mindre bosteder mulighed for at komme med deres input til, hvordan man kan nedbringe ledigheden.</i></p>
09.15 – 10.00	<p>Plenumdebat med forslag fra bygder og mindre bosteder.</p> <p><i>Formål: Input fra bygder og mindre bosteder i form af spørgsmål, kommentarer og forslag i forhold til temaerne i oplæggene. Der udarbejdes referat af debatterne.</i></p>
10.00 – 10.05	Kort sammenfatning ved Naalakkersuisoq, Jens-Erik Kirkegaard
10.05 – 10.25	Pause
10.25 – 10.45	<p>Oplæg: Udfordringer for uddannelse i bygderne <i>Oplægsholder: Medlem af Naalakkersuisut for Uddannelse, Kirke, Kultur og Ligestilling Nick Nielsen</i></p> <p><i>Formål: Uddannelse af unge er den vigtigste ressource, hvis Grønland skal klare sig i fremtiden. Oplægget skal derfor sætte fokus på de udfordringer, der i dag findes med f.eks. at tiltrække lærere til yderdistrikterne og i særdeleshed bygderne. Oplægget skal desuden have fokus på, hvad indbyggerne i bygderne selv kan gøre for at forbedre børn og unges skolegang.</i></p>
10.45 – 11.05	<p>Oplæg: Fremtiden for børn og unge i bygderne <i>Oplægsholder: Jimmy Hymøller og Palle Lennert</i></p> <p><i>Formål: At præsentere et succesfuldt eksempel på uddannelse i bygderne med de udfordringer og muligheder, der er forbundet med projektet.</i></p>

**Udviklingskonference for de mindre bosteder
Ilulissat 23. - 25. maj 2014**

11.05 – 11.55	Plenumdebat med forslag fra bygder og mindre bosteder. <i>Formål: Input fra bygder og mindre bosteder i form af spørgsmål, kommentarer og forslag i forhold til temaerne i oplæggene. Der udarbejdes referat af debatterne.</i>
11.55 – 12.00	Kort sammenfatning ved Naalakkersuisoq, Nick Nielsen
12.00 – 13.00	Frokost
13.00 – 14.45	Workshop: Repræsentanterne fra bygderne inddeles i grupper, hvor de skal prioritere de vigtigste indsatser under hver søjle til det videre arbejde fremadrettet. <i>Formål: At give repræsentanterne fra bygderne mulighed for at komme med deres input til arbejdet fremadrettet.</i>
14.45 – 15.00	Pause
15.00 – 16.00	Præsentation af gruppernes resultater fra workshop
16.00 – 17.00	Opsamlende åben debat Hvad er hovedpointerne fra de seneste dage, og hvad er de vigtigste prioriteringer i arbejdet fremadrettet?
17.00 – 17.05	Kort sammenfatning ved konferencier Nukaraq Eugenius
17.05 – 17.15	Præsentation af nedsat opfølgingsgruppe <i>Formål: Til at følge op på de forslag, der er fremkommet under konferencen nedsættes en opfølgingsgruppe med deltagelse af repræsentanter på vegne af Naalakkersuisut, Kommunerne, KANUKOKA og KANUNUPE.</i>
17.15 – 17.30	Afslutning <i>Ved medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Råstoffer Jens-Erik Kirkegaard og formand for KANUNUPE Jens Kristian Therkelsen</i>
19.00	Middag